

STALO SE V ONĚCH DNECH ...

OSOBY VE FRONTĚ

Římský voják
Osoba 1
Osoba 2
Osoba 3
Osoba 4
Úředník
Sára
Ráchel
Šimon
Efrajim
Rebeka
Moše
Miriam
Ester
Jákob
Josef
Jonáš
Áron
Jefet

OSOBY VE VZPOMÍNKÁCH

Anna
Žena 1
Žena 2
Ráchel
Šimon
Josef
Marie
Miriam
Moše
Herodes
Informátor 1
Informátor 2
Jákob
Mudrc 1
Mudrc 2
Mudrc 3
Áron
Jefet
Anděl
Andělé

ŘAZENÍ VE FRONTĚ

Osoba 1
Osoba 2
Osoba 3
Sára
Ráchel
Šimon
Efrajim
Rebeka
Moše
Miriam
Ester
Jákob
Josef
Jonáš
Áron
Jefet
Osoba 1
Osoba 2
Osoba 3
Osoba 4

CÍSAŘŮV ROZKAZ

Ozve se troubení na roh. Scházejí se lidé. Přichází římský voják.

Voják: Jménem našeho císaře Gaia Julia Caesara Octaviana Augusta se vyhláší sčítání všeho lidu Římské říše. A to od dnešního dne za týden. Každý je povinen dát se zapsat ve svém rodném městě se všemi členy své rodiny. Nedílnou součástí sčítání je také podání majetkového a daňového přiznání. Formuláře jsou k vyzvednutí u všech římských úředníků v pondělí a ve středu od 9 do 17 hodin. Sčítání lidu je stanoveno zákonem. Kdo se bezdůvodně k censu nedostaví, propadá svým majetkem, případně i životem.

Podepsán

Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus

Dav nespokojeně mručí. Občas někdo vykřikne vzpurnou poznámku.

Osoba 1: Patříme snad lidé císaři, že je chce sčítat?!

Osoba 2: Lidé patří Bohu!

Osoba 3: Žádný židovský král si nedovolil sčítat lidi! Jenom císař ... fuj ...

Osoba 4: Rouhání!

Dav se rozchází.

ŠČÍTÁNÍ LIDU

Na scéně sedí úředník za stolem, sepisuje údaje. Lidé přicházejí ke sčítání a staví se do fronty. Postávají na místě, někteří nervózně přešlapují, jiní si povídají, někdo čte noviny, všichni drží v ruce formuláře. Římský voják dohlíží na pořádek.

FRONTA: *Osoba 1, Osoba 2, Osoba 3, Sára, Ráchel.*

Úředník: Další!

Osoba 1 přistoupí k úředníkovi. Pantomimicky probíhá rozhovor s úředníkem. Fronta se pohne kupředu. Lidé se tlačí na sebe.

Osoba 2: Netlačte se na mě, prosím vás!

Osoba 3: Já se na vás netlačím! To ten dav za mnou!

Římský voják (mírně nervózně): Kam se hrnete? Umíte číst? (Ukazuje na ceduli.) Přistupujte jednotlivě! To znamená po jednom, ano! Takže to budeme dodržovat, jasné!

Dav ve frontě rozmrzele mručí, ale poslechne a přestane se strkat.

Sára: Už mám těch římských vojáků a úředníků po krk. Jak dlouho ještě budeme trpět jejich nadvládou?

Ráchel: Pst. Ne tak nahlas. (*Ukazuje na vojáka.*) Žádná rebelie nemá smysl. Jen si vzpomeň, nedávno se proti nim vzbouřil Judas Galilejský a jak dopadl? Zaplatil životem a všechny jeho stoupence rozprášili.

Sára: Máš pravdu. Měla bych dát pozor na jazyk. (*Odmlčí se. Po chvíli s povzdechem začne nahlas rozvažovat.*) Ach, jaká je pro nás naděje? Snad už jen ve Spasiteli, na kterého tak dlouho čekáme. Myslíš, že On vysvobodí Židy z nadvlády Říma?

Ráchel: Hm, nevím. Víš, před měsícem jsem se vydala do Jeruzaléma. Šla jsem do chrámu. Mám tam tetu. Jmenuje se Anna. Říkala jsem Ti o ní někdy?

Sára: To je ta letitá vdova?

Ráchel: Ano, letos jí bylo 84 let. Je vdovou snad celý život. Vdávala se mladá a muž jí záhy zemřel. Žili spolu pouhých 7 let. Znovu se nevdala.

FRONTA: Osoba 1 odchází od úředníka. K úředníkovi přistoupí Osoba 2. Celá fronta se pohne kupředu.

Sára: Smutný příběh. Chudák Anna.

Ráchel: Ani ne.

Sára: Jak to, ne?

Ráchel: Musela bys jí znát. Přes svůj vysoký věk je plná elánu. Víš, když ovdověla, odebrala se do chrámu, modlila se a postila. Lidé se doslechli o její tragédii, začali ji navštěvovat, utěšovat. A jak se říká, sdílené neštěstí, poloviční neštěstí. Každý si při tom utěšování přisadil tu svou bolístku. Z Anny se časem stala úplná vrba. Pro neštěstí jiných jakoby sama zapomněla na vlastní. Zůstala v chrámu, přestala vycházet ven a dnem i nocí se modlí za spoustu lidí. Tolika lidem už

Anna přichází na scénu. Modlí se, pročítá svitky. Přijde za ní žena. Povídají si, pak se obejmou. Přichází druhá žena. Zase si povídají. Pak se obejmou. Anna se zase modlí a pročítá svitky.

pomohla! Neznám radostnějšího člověka než je ona.

Sára: Zvláštní. Jak se říká, co tě nezabije, to tě posílí ...

Ráchel: Ale proč ti o ní vlastně vyprávím?

Sára: Mluvily jsme o Spasiteli, jestli přijde a vysvobodí nás z nadvlády Říma.

Ráchel: Aha. Tak tedy, asi před měsícem jsem Annu navštívila. Položila jsem jí stejnou otázku.

FRONTA: Osoba 2 odchází od úředníka. K úředníkovi přistoupí Osoba 3. Celá fronta se pohne kupředu. Do fronty se zařadí Šimon a Efrajim.

Anna se modlí a pročítá svitky.

Ráchel přichází k Anně. Přivítají se objetím. Povídají si.

Ráchel: Anno, jak dlouho ještě budeme čekat na Mesiáše? Myslíš, že nás vysvobodí z nadvlády Římanů?

Anna: I kdyby Mesiáš přišel hned zítra, myslíš, že přijde jen proto, aby svrhl vládu Římanů nad Židy?

Ráchel: Má být přece naším zachráncem!

Anna: Ó jak krátkozraké! Problém nás všech přeci nespočívá v tom, že jedni mají moc nad druhými! Jen si vzpomeň, co píše o Spasiteli prorok Izajáš!

(Anna cituje ze svitku.) „**Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem ..., dát jim olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje.**“

Víš, co je náš největší problém? Zkroušená srdce! Ano, naše hříchem pokažená srdce, všechno zlo, které jsme, kdy napáchali, všechny viny, které si sebou vláčíme jako kouli na noze! Spasitel nás nepříjde vysvobodit z nadvlády Říma! Spasitel nás přijde zachránit před námi samými, před naší vlastní zkažeností! Jak jen se na Jeho příchod těším!

Ráchel: Ty myslíš, že se Jeho příchodu dočkáme?

Anna: Mám velkou naději, že nezemřu dřív, dokud Ho na vlastní oči nespátřím!

Sára: Fíha! To jsou tedy silná slova!

Anna a Ráchel odcházejí ze scény.

Ráchel: Taky si myslím. Musím říct, že mi to dost vrtá hlavou ...

ŠČÍTÁNÍ LIDU

FRONTA: *Osoba 3 odchází od úředníka.*

Úředník: Další prosím.

FRONTA: *Sára přistoupí k úředníkovi. Fronta se pohne kupředu. Do fronty přijde Rebeka.*

JOSEF A MARIE ŽÁDAJÍ O NOCLEH

Šimon: Řeknu Ti, kvůli tomu sčítání lidu se jeden pořádně nevyspí. Do Betléma se hrne tolik lidí! Hostince jsou přeplněné! Kdekdo u nás žádá o nocleh. Už jsme u nás doma ubytovali čtyři pocestné! Já i žena spíme na zemi. Umíš si představit, jak mě ráno bolí záda!

Efrajim: To mi povídej! Já jsem u nás ubytoval bratrance z Jericha s celou rodinou. Doma není k hnutí. Ale to by nebylo to nejhorší! Večer s ženou zalehneme a sotva zamhouřím oko, slyším klepání na dveře. Vstanu, jdu otevřít. Venku rodina. Bylo jich nejmíň pět. A hned - že cestovali do Betléma dva dny, a jestli bych neměl místo na spaní. A že jen na jednu noc, jakmile se zapíší u úředníka, okamžitě odjedou a tak dále. Na to já, sorry, vážně nevím, kam bych vás uložil. Zabouchnu dveře. Jdu si lehnout. Za půl hodiny zas ... klepání na dveře ...

Šimon: Vsaďím se, že takhle to pokračovalo do rána! Přesně jako u nás!

Efrajim: Ano, už jsem se ani nenamáhal vstávat.

Šimon: To já taky. Donutili mě vstát jen jednou. Bylo to asi v jednu v noci. Slyším bouchání na dveře. Otočím se na druhý bok. Doufám, že brzy dají pokoj. Jenže nedali. Bouchali a bouchali, až mě opravdu vytáhli z postele. Vy si mě nepřejte, říkám si v duchu a jdu otevřít. Už už jsem vykřikl peprou nadávku. Ale, když jsem ty chudáky uviděl ...

JOSEF A MARIE ŽÁDAJÍ O NOCLEH

Šimon přichází na scénu. Lehne si, převaluje se. Zacpává si uši, aby neslyšel bouchání na dveře.

Přichází Josef s Marií. Buší na dveře Šimonova domu. Šimon vstane. Mne si oči, zívá, sune se ke dveřím. Chystá se vynadat pocestným, ale zarazí se ...

FRONTA: Sára odchází od úředníka. K úředníkovi přistoupí Ráchel. Fronta se pohne kupředu. Do fronty přijde Moše s Miriam.

Efrajim: Co to bylo zač?

Šimon: Muž, mladý, asi 25 let. S manželkou.

Šimon: Říkám Ti, ta žena mohla každou chvíli porodit. Ale co jsem pro ně mohl udělat?!

Šimon: Do rána jsem nemohl usnout. Musel jsem na ty dva pořád myslet. Chudáci ...

Josef: Dobrý večer, jsem Josef. Přicestoval jsem z Nazareta. Toto je moje žena Marie. Jak vidíte, čekáme dítě.

Šimon: Z Nazareta? To je nejmíň 100 kilometrů!

Josef: Ano.

Šimon: Je mi vás velice líto, ale už jsem ubytoval čtyři cestující. Skutečně nemám místo.

Marie a Josef odcházejí.

Šimon si jde lehnout. Převaluje se.

Šimon odchází ze scény.

ŠČÍTÁNÍ LIDU

FRONTA: Ráchel odchází od úředníka.

Úředník: Další ...

FRONTA: Šimon a Efrajim přistoupí k úředníkovi. Fronta se pohne kupředu. Do fronty přijde Ester.

JASNÁ HVĚZDA

Rebeka: Takže vy jste z Jeruzaléma, ano?

Moše: Ano, narodil jsem se v Betlémě, ale odešel jsem do Jeruzaléma kvůli práci. Našel jsem si tam ženu. A už jsem zůstal, vid'.
(*Usměje se na svou manželku.*)

Miriam: Miriam, těším mě.

JASNÁ HVĚZDA

Rebeka: Inu, z Jeruzaléma do Betléma to není daleko. Za to já musela přicestovat až z Joppe.

Moše: Hm, to jste cestovala nejmíň tři dny.

Rebeka: Ano, ale naštěstí mám osla.

Moše: My chodíme pěšky. Svižnou chůzí se dá cesta z Jeruzaléma do Betléma zvládnout za dvě hodiny.

Miriam: S výjimkou dneška. Táhli jsme se jak hlemýždi.

Rebeka: Copak? Hodně lidí na cestě?

Miriam: To taky. Ale hlavně jsme se před cestou vůbec nevyspali.

Rebeka: No, jo - cestovní horečka. To znám.

Miriam: Vůbec ne. Celou noc nám svítilo do oken. Myslela jsem, že je úplněk. Vstala jsem, že zatáhnu závěs. Tu jsem se zarazila. Nebyl to měsíc, co tak svítilo do oken. Byla to hvězda! Ale tak jasná! Majestátně zářila do noci. V životě jsem takovou neviděla.

Miriam: Nemohli jsme od té hvězdy odtrhnout oči ...

Moše: Zvláštní hvězda. Jako by to bylo nějaké znamení, předzvěst něčeho velkého ... Zvláštní, velice zvláštní ...

Miriam a Moše přicházejí na scénu. Lehnou si. Miriam nemůže usnout, převaluje se.

Miriam vstane z postele, jde k oknu. Chystá se zatáhnout závěs. Zarazí se. Vykoukne z okna.. Nevěřičně kroutí hlavou.

Miriam: Moše, vstávej, pojd' se podívat!

Moše se probouzí, mne si oči, protahuje se.

Moše: Co se děje? Kolik je hodin? Cože, čtvrt na tři. Zbláznila ses!

Pomalou vstane z postele a šourá se k oknu.

Miriam: Podívej na tu hvězdu!

Moše: No, nééé. To je nádhera! Co to jen může být? Takovou jasnou hvězdu jsem ještě neviděl.

Miriam a Moše ještě chvíli hledí z okna. Ukazují na hvězdu. Kroutí nevěřičně hlavou. Pak odcházejí ze scény.

ŠČÍTÁNÍ LIDU

FRONTA: Šimon a Efrajim odchází od úředníka.

Úředník: Postupte si. Další.

FRONTA: Rebeka postoupí k úředníkovi. Fronta se pohne kupředu. Do fronty přijde Josef. Hned na to Jonáš. Pak přiběhne Jákob, předběhne Jonáše i Josefa a stoupne si k Ester.

HERODEŠ A MUDRCI OD VÝCHODU

Jákob: Uf, málem jsem to nestihl.

Ester: Máš štěstí, že ti držím místo. A neříkej, že jsi se zase zdržel v práci.

Jonáš: Nepředbíhejte! Co předbíháte! No to snad není pravda ...

Jákob: Nerad se opakují, ale zdržel jsem se v práci.

Ester: Od té doby, co pracuješ pro Heroda, jsi samý přesčas! Tak copak to bylo tentokrát?

Jákob: Hrůza. Herodes zase vyváděl. Všechno začalo jednou poplašnou zprávou. Královští informátoři sdělili Herodovi, že do Jeruzaléma dorazila karavana mudrců z východu. Prý se přijeli poklonit nově narozenému králi.

Ester: Poklonit nově narozenému králi? Co je to za nesmysl! Pokud vím, v královské rodině nikdo žádného potomka nečeká.

Jákob: No právě! Nikdo o žádném novém králi nic nevěděl! Vzbudilo to úplný poplach! Ale nejvíc na větvi byl Herodes! Víš, jak dychtí po moci!

Ester: Říká se, že nechal zavraždit svou druhou manželku.

Jákob: Ano a nejspíš je to pravda. Herodes začal běsnit. Ihned si nás všechny zavolal.

FRONTA: Rebeka odchází od úředníka. Moše s Miriam postoupí k úředníkovi. Fronta se pohne kupředu.

HERODEŠ A MUDRCI OD VÝCHODU

Na scénu přichází Herodes.

Přicházejí dva informátoři. Jeden něco sděluje Herodovi do ucha. Herodes se rozlíti. Informátoři se klidí z cesty.

Herodes přechází nervozně sem a tam. Zatiná pěsti, lomí rukama.

Herodes si nechá zavolat služebnictvo. Přijdou informátoři a Jákob.

Herodes: Najděte mi okamžitě ty mudrce! Prohledejte celý Jeruzalém a přiveďte je sem!

Jákob: Běhal jsem po celém Jeruzalémě. Od hostince k hostinci. Na poslední chvíli jsem je našel! Ubytovali se v Hiltonšemu! Mohlo mě to napadnout hned.

Jákob: Polilo mě horko! Zním Heroda moc dobře! Jaképak poklonit! Zabít ho chce! Proto po něm tak pátrá!

Ester: Hrůza!

Jákob: Ano, hrůza! Ale co jsem mohl dělat?

Ester: Máš pravdu. Dobře, že ses do toho nepletl. Do něčeho by ses namočil a Herodes by zabil i tebe. Ach jo, měl bys změnit zaměstnání ...

Jákob: Hm, měl. Ale kdo platí tak dobře jako Herodes?

Jákob: Pane, za půl hodiny mi končí směna. Musím do Betléma kvůli sčítání lidu ...

Herodes: To mě nezajímá! Do hodiny tady chci mít mudrce! Jinak Tě vsadím do žaláře!

Herodes se uklidí na kraj scény. Jákob pobíhá po scéně. Shání se po mudrcích. Nakonec se s nimi potká. Vede je k Herodovi.

Jákob: Pane, vedu vám mudrce.

Herodes: Výborně! Takže vy hledáte nového krále?

Mudrc: Ano. Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit!

Herodes: Víím, kde ho hledat! Židovští zákoníci tvrdí, že se má narodit v Betlémě.

Mudrc: V Betlémě? Jak je to daleko? Vyrážíme ihned.

Herodes: Do Betléma není daleko. Asi 10 kilometrů.

Mudrc: Děkujeme, pane. Jak se Ti můžeme odvděčit za tvou radu?

Herodes: To nestojí za řeč. Mám jen malou prosbu. Až najdete to dítě, oznamte mi, kde je. Abych se mu i já mohl poklonit ...

Mudrci odcházejí ze scény.

Herodes si mne ruce. Pak odchází ze scény.

Jákob se vyděsí. Zděšením si zacpe ústa rukou. Uteče ze scény.

ŠČÍTÁNÍ LIDU

FRONTA: Miriam a Moše odchází od úředníka.

Úředník: Další ...

FRONTA: Ester a Jákob postoupí k úředníkovi. Fronta se pohne kupředu. Přicházejí Áron a Jefet.

ZVĚSTOVÁNÍ PASTÝŘŮM

Jonáš: Ahoj kluci! Vypadáte, že jdete rovnou z noční!

Áron: To se ti to vtipkuje, když jsi měl volno.

Jefet: Mě už se úplně zavírají oči. Člověk by si měl po noční lehnout a ne hned šupky dupky ke sčítání lidu.

Áron: Já bych stejně neusnul. Po takovém zážitku! Musím na tu zvláštní událost pořád myslet!

Jonáš: Jakou událost? Co se stalo? Ovce napadl vlk? Nebo dokonce medvěd?

Áron: Ani vlk, ani medvěd! Noc byla klidná, ovečky pokojně odpočívaly, my se zahříváli u ohně.

Jefet: Náhle, zčista jasna, se rozzářilo nebe!

Áron: A přímo před námi se zjevil anděl!

Jefet: Nejdřív jsme úplně oněměli strachem.

Áron: Jenže pak anděl promluvil ...

ZVĚSTOVÁNÍ PASTÝŘŮM

Pastýři přicházejí na scénu. Posadí se kolem ohně, ohřívajíc si ruce.

Na scénu přichází anděl.

Anděl: Nebojte se! Hle, zvěstuji vám velikou radost pro všechny lidi. Dnes se vám ve městě Davidově narodil Spasitel – váš Mesiáš a Pán. A toto vám bude znamením: najdete děťátko zavinuté do plenek, ležící v jeslích.

Andělé: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.

Áron: Co tu stojíme? Rychle! Pojďme do Betléma. Podíváme se, jak se stalo, co nám Hospodin oznámil.

Jefet: A skutečně. Doběhli jsme do Betléma a spatřili to dítě!

Áron: Má jméno Ježíš, to znamená Hospodin je spása. On jistě vysvobodí lidi z hříchu!

Jonáš: Kluci, to je fantastická zpráva! Chci ho taky vidět!

Jefet: Dobře! Jen co se zapíšeme, vezmeme tě k němu. To si nesmíš nechat ujít!

Pastýři utíkají do Betléma. Odcházejí ze scény.

ŠČÍTÁNÍ LIDU

FRONTA: Ester a Jákob odcházejí od úředníka.

Úředník: Postupte si. Další prosím.

FRONTA: K úředníkovi přistoupí Josef. Fronta se pohne kupředu. Přichází Osoba 1, Osoba 2, Osoba 3 a Osoba 4.

JOSEF U ŠČÍTÁNÍ LIDU

Úředník: Tak tedy, jméno, bydliště, zaměstnání.

Josef: Josef, z rodu Davidova. Bydlím v Nazaretu. Pracuji jako tesař.

Úředník (zapisuje údaje): ... živnost tesař. A příjmy?

Josef: To je různé. Někdy dostanu za práci olej, mouku, jindy pár hrdliček, občas třeba ovci. Sem tam někdo zaplatí v hotovosti.

Úředník: No, dobře, to do formuláře asi těžko napíšu, že?! Kolik je to na peníze?

Josef: Asi 20 denárů za měsíc.

Úředník (zapisuje údaje): Což dělá 240 denárů ročně. A co manželku, máš?

Josef: Ano, mám manželku Marii.

Úředník: A děti?

Josef (zaváhá): Nevím, co bych řekl.

Úředník: Snad víš, jestli máš děti nebo ne.

Josef: V noci se nám narodilo dítě. Nevím, mohu-li ho nazvat svým dítětem. Je to dar Boží.

Úředník: No tak dobře. Všechny děti jsou Božím darem. Jak se jmenuje to dítě?

Josef: Přesně jak Bůh nařídil – Ježíš. To znamená Hospodin je spása.

Úředník (*zapisuje údaje*): ... takže píšu Ježíš. Dobrá. Můžete jít.

Josef odchází od úředníka.

Áron: Hele, to je přece ten Josef, co nám v noci ukázal narozeného Spasitele.

Jonáš: Cože? Vážně?

Osoba 1: Cože? Narodil se snad Spasitel?

Osoba 2: Cože? Spasitel? Kde je? Hej Josefe, počkej! Ukaž nám ho!

Dav se připojí k Josefovi a odchází s ním. Zůstane jen pár lidí.

Úředník: No, co to je? Co je tohle za pořádek! Kam všichni jdete? No počkejte! Zavírám přesně v pět! Jen si nemyslete, že tu kvůli vám budu přesčas!

Osoba 4: Co se stalo?

Osoba 3: Ále zase nějaká poplašná zpráva o Spasiteli ...

Úředník: Další ...

FRONTA: Osoba 3 přistoupí k úředníkovi. Pantomimicky probíhá rozhovor s úředníkem.

KONEC

Napsala Markéta Chmelová.